

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Educația religioasă a tineretului.

Problema educației religioase a tineretului preocupă de o bună bucată de vreme toate cercurile bisericești, așa cum problema educației în general stă pe planul întâi la factorii Statului. Ceeace surprinde neplăcut este rolul cu totul secundar pe care acești factori îl dau educației religioase, contribuției acesteia în complexul general al educației. Nu mai arătăm motivele cari tribulează — nu pentru *admiterea* — ci pentru *solicitarea și îmbrățișarea cu căldură* a acestui valoros aport; e, suficient să ilustrăm cu unele fapte concludente, ca de aci — și din altele asemănătoare — să răsară interesul care lipsește astăzi.

Sub augusta conducere a Majestății Sale Regelui nostru a luat ființă o nouă formă de cercetășie, sau tovărășie cu caracter educativ patriotic, străjeria.

Până mai eri-altăeri am privit această străjerie cu ochiul blajin al Românului, care pe toate le vede bune, și dela tot lucrul nou așteaptă îmbunare. (Deși un preot făcuse nu de mult cale lungă până la Episcopie ca să se plângă de stricarea rosturilor din satul său, unde școlarii nu mai spun oamenilor *sărut mâna și bună ziua* ci „*sănătate*” — și fără a-și mai lua pălăria de pe cap, salută ca fasciștii). Nu știm într'adevăr dacă toate amănuntele acestea sunt stabilite de sus, dar evident preoții noștri stau aci în fața unor adevărate probleme. „*Sănătate!*” spune desigur ceva, dar „*sărut mâna*” spune și respectul pe care școlarul îl dă omului în vârstă; cum vom proceda de-acum

unitar? Pe școlari străjeria îi include din oficiu. Trebuie să aibe și biserica ceva de spus...

Pentru alt motiv mi-a devenit simpatică această străjerie, și pentru sinceritate, nu simpatică în sine, ci pentru că a prilejuit o spontană dovadă a sentimentului religios care dovadă a mișcat mii și mii de inimi. Intâmplarea e cunoscută. La impunătoarele serbări dela 8 Iunie, Capitala a atras multă suflare românească. Au fost acolo la sărbătoarea Restaurației și tinerii străjeri. Unul mai tinerel în momentul solemn scapă din vedere ținuta prescrisă, și cade în genunchi, așa cum fac copiii buni atunci când se roagă. Cazul, observat de toți, a impresionat profund toată mulțimea asistentă. Și cine nu l-a comentat, și mai ales nu l-a comentat favorabil? Da, rugăciunea impresionează, dar impresionează indeosebi rugăciunea spusă în genunchi, căci îngenunchierea dă notă superioară, cu adevărat religioasă unei rugăciuni.

Dar să lăsăm toate momentele, reținând numai puterea de cutremurare, de prefacere a sufletului omenesc pe care a exercitat-o rugăciunea unui copilăș dela țară. Rugăciunea celui *copil*, rostită în stradă, în grave și solemne momente, are darul să înlănțue într'o lume de superioare simțiri o imensă asistență prezentă la rugăciunea lui. Ce rezultă de aici? Este sau nu este rugăciunea o puternică forță educativă? Neîndoios că este. Atunci de ce o neglijăm, de ce neglijăm cu *șința și cu voia noastră imensa binefacere a religiei în educație*? Pretind aceasta principiile statului democrat? Se poate, dar sângele și interesele neamului nostru nu o pretind. Cum să ne dăm atunci?

De praznicul Duhului Sfânt.

Niciodată ca acum n'am simțit mai aproape de sufletul nostru căldura mistică a slujbei din ziua cea mare a praznicului de înfrirare al Bisericii creștine.

Biserica — această fortăreață de temei și de nădejde în lume — singura prin care poporul nostru poate merge pe drumul cel adevărat al iubirii de oameni, al adevărului și al cinstei, — singura prin care se poate duce călătorul din vârtelul nevoilor spre mântuire, i-a primit ca întotdeauna la sânul ei, unde îngerii și oamenii pururi slujesc liturgie lui Dumnezeu.

Niciodată nu m'au mișcat cuvintele rugăciunii fierbinți — „Impărate ceresc, Mângăitorule, Duhul adevărului“ — ca acum când în drumul lui Hristos de pe Jertfelnic pe calea Ierihonului spre Sionul nădejdilor noastre, am simțit isbindu-mi puternic coardele sufletului, acele cuvinte înmiresmate pe cari le dorea cu însetare mulțimea, așa cum dorește și se sfârșește cerbul de isvoarele apelor.

Intr'o iluminare lăuntrică cu puterea rugăciunii și cu semnul umilinții genunchilor plecați, am verificat începutul împărăției pline de nădejdi, în care sufletul creștin se topește ca într'un foc mistuitor.

Țara noastră creștină din descălecare are trebuință azi de asemenea sărbători și mai ales de duhul jertfirei pe altarul iubirii obștești.

E însetat sufletul mulțimii de mângăierea cea de sus, căci jos e numai vrăjmășie, împerechere și răutate.

E însetat sufletul mulțimii, de „Duhul adevărului care dela Tatăl purcede“, fiindcă vede că în lumea păcatelor s'a mai sălășluit încă duhul minciunei și al mândriei.

E însetată mulțimea de plinirea lipsurilor care nu mai poate veni dela cei fără de suflet.

E însetat acelaș suflet, de dragostea cea ziditoare la temelia țării, — între fiii aceluiăș neam — căci se vede că pe fâgașul iubirii și milei creștine curge putregaiul și noroiul tuturor patimilor și stricăciunilor, isvorite din ură față de orice trudă și agoniseală cinstită.

Niciodată ca acum poporul nostru răbdător

și cuminte, n'a avut mai multă nevoie de rugăciune pentru venirea zilelor mai bune, peste ogoarele arse de dogoarea nerecunoștinței — ale trudei zilnice și peste pustiurile noastre sufletești, ce nu mai pot dura fără oaze înviorătoare.

Niciodată acest popor n'a avut mai multă nevoie de „Duhul mângăietor“ care iubește lumea cu acea dragoste de sus care întrece orice dragoste omenească.

E mare, e dulce, alinătoare și scumpă mângăierea Duhului Sfânt!

Ridică-te — o, popor creștin! — de pe meleagurile răscolite de tine cu sudori de sânge și cu rugăciune și vino alături de crainicii sufletului tău, strigă cu grai nevinovat: *Impărate ceresc, mângăietorule, duhul adevărului vino și te sălășluiește întru noi și mântuiește-ne Țara de ceasurile încercării prin care trece!*

Preot **Dimitrie V. Anufoiu.**

Viața tainică a lui Iisus Hristos

De: Prof. **C. Rudneanu.**

Dacă privim viața omenească atunci observăm, că are mai multe laturi și fiecare dintre noi caută să atingă una din acestea. Mulți trăesc numai cu anumite scopuri, și-și întocmesc în așa fel viața încât ea să fie plină de plăceri, bucurii, bogății materiale, iar alții beau din cupa amară a vieții triste, plină de mizerii. Boale diferite rod trupul și sufletul lor, așa fiind noi creștinii ne întrebăm cu drept cuvânt cum trebuie să fim pe acest pământ, în această lume trecătoare, iar răspunsul ni-l dă învățătura minunată a vieții Mântuitorului Iisus Hristos.

Și'n zile pline de desnădejde deschidem cartea sfântă a lumii creștine și cetim Cuvântul sfânt care ne deschide larg porțile mântuirii. Avem multe exemple mărețe acolo — sunt multe sfaturi de mare preț pe care creștinul fără multă ostăneală și le poate însuși. Probleme din cele mai de seamă și chinuitoare se pun în sufletul nostru — suntem și rămânem pe deplin creștini și atunci să urmăim întru toate faptele și viața Aceluia care fiind Dumnezeu și Om a știut să treacă peste toate suferințele grele, umilindu-se până la suprema jertfă, pentru răscumpărarea neamului omenesc.

E bine deci să cunoaștem viața lui Iisus Hristos, pe care o admirăm de veacuri dearân-

dul, totuși avem o parte a vieții Sale, când o adâncă taină domnește și din cauza aceasta exegeții creștini o numesc „*Viața tainică a lui Iisus Hristos*“.

Despre aceasta viață tainică și mai ales scrierile ce le avem vom căuta să le redăm așa după cum ni le arată vestitul exeget **Fillion**. Invățații cari s'au ocupat de această problemă a vieții lui Iisus Hristos, ne dau unele lămuriri, dar peste multe altele domnește o adâncă liniște, misterul le acoperă. Totuși trebuesc explicate. Când Iisus se naște păstorii l-au preamărit, mai târziu e adus în templu și Simeon și Ana l-au recunoscut. Magii au venit de i s'au închinat din Orientul îndepărtat. Toate aceste acte erau acte providențiale, dela o anumită etate a lui Iisus, vedem însă că o taină, un gol adânc acopere viața lui. Această tăcere se datorește celor două fapte importante, unul de natură externă și altul de natură intimă, interioară. Vestea cea nouă a fost comunicată de păstori, de niște oameni umili, cari în cerc restrâns au comunicat vestea cea nouă, adică nașterea. Magii erau și ei restrânși și au stat puțin timp în cetatea lui David. Totuși Nazaretul a fost orașul acela pe care Dumnezeu l-a ales Fiului Său ca să-și petreacă viața în decursul anilor. Având o situație deosebită ne ofere un aspect nespus de plăcut în timpul Mântuitorului. Este trist, spune un exeget creștin, că astăzi în acest oraș alături de campanila și biserica Bunei-vestiri, care i mică, moscheea musulmană e cea mai mare și importantă din Nazaret. Totuși un fapt important remarcă același scriitor, în acest oraș, în Nazaret astăzi nu mai găsești nici un evreu, iar în trecut era locuit numai de evrei. Populația acestui oraș se ocupă cu agricultura în măsură mai mică, fiindcă sunt pomii roditori, ca smochini, portocale, și vie. Acest oraș e situat la intrătăerea marilor drumuri comerciale — e curios faptul că despre acest oraș nu s'a ocupat nici un poet sau istoric de al lui Izrael, n'a vorbit nimeni înainte de apariția lui Iisus Hristos.

Dumnezeu a ales acest oraș Mântuitorului Nostru ca El să-și petreacă viața aci, viața tainică. Și acest oraș corespundea de minune scopului providențial, atât din punct de vedere exterior, cât și ca centru politic, acest loc corespundea pentru lungul period al vieții tainice a lui Iisus. In acest mic colț de țară a Galileiei a scăpat familia lui Iisus de teribilele răcoale din timpul guvernării lui Arhelauș — și îndeosebi după ocupațiunea romană, agitațiile în Iudeea erau mari, de aceea proconsulul Siriei

Cyrinus a dat ordin să se facă conscrierea cetățenilor romani, pentru impunerea taxelor. Răcoalele teocratice erau conduse de *Iudas și Giscala*, numai mai târziu se face liniște deplină.

Înainte de așezarea familiei sfinte a lui Iisus în Nazaret, sf. evangheliști *Matei și Luca*, ne dau date destule despre copilăria lui, dar în urmă o taină se depune, până târziu când Iisus Hristos își începe activitatea Sa publică. Dela sf. evangelist Luca, avem 2 rezumate instructive asupra copilăriei sale și asupra adolescenței. Între aceste 2 rezumate un epizod caracteristic, care ne face să ne gândim, la o scenă pioasă și adânc emoționantă asupra sufletului lui Iisus Hristos. Sf. evangelist Luca ne mai relevă și natura umană a Cuvântului încarnat. Primul rezumat la care ne provocăm e următorul: Luca II, 40: „Iar pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune și harul lui Dumnezeu era preste El“ aci distingem 3 fapte: „creștea și se întărea“. Corpul lui Iisus Hristos se dezvoltă în mod regulat, așa după cum a prezis-o prorocul Isaia: „El a crescut înaintea lui ca o odraslă slabă, ca o rădăcină care iese din pământ uscat. N'avea nici frumseță, nici strălucire ca să atragă privirile și înfățișarea Lui n'avea nimic care să ne placă. Disprețuit și părăsit de oameni, om al durerii și obicinuit cu suferința, era așa de disprețuit că îți întorceai fața dela El, și noi nu l-am băgat în seamă. Totuși el suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra lui și noi am crezut că este pedepsit, lovit de Dumnezeu și smerit“. *Isaia (53, 2-4)*. Cuvântul plin de înțelepciune se referă la spirit. Cum creștea gradat corpul și inteligența creștea și harul lui Dumnezeu era peste el — înțelegem că grația divină — adică *harul* lui Dumnezeu, care în toate clipele vieții Sale a fost alături de Iisus Hristos. Această reflexiune a sf. evangheliști e profundă și noi suntem incapabili să simțim pe de-a ntregul înțelesul ei. Întreaga copilărie a lui Iisus a petrecut-o în Nazaret Duhul Sfânt pretutindeni l-a urmărit, dela reîntorcerea din Egipt și până la etatea de 12 ani și deaci până la sfârșit. Copilul Iisus, născut în chip misterios de sfânta fecioara Maria — a fost perfecțiunea ideală — a avut toate calitățile dulci din epoca copilăriei — ele se manifestau atât în cuvinte cât și în conduita Sa — totuși trebuie să înțelegem un fapt: *admirăm umilirea voită a Fiului lui Dumnezeu, care devenind om a voit de bunăvoie să se supună tuturor condițiilor exterioare de dezvoltare omenească, atât sub raportul inteligenței cât și a harului.*

(Urmează)

Săptămâna.

„Pregătirea unei generații sănătoase pentru ziua de mâine este cel mai înalt și mai sfânt comandament, pe care trebuie să-l aibă conducătorii unui neam“.

M. Sa Regele la 8 Iunie 1935.

Cu ocaziunea zilei de 8 Iunie — a cincea aniversare a restaurației — s'au adunat în Capitală 30.000 de cercetași, străjeri, premilitari, arcași, șoimi, ceea ce reprezenta tineretul Țării. Dărilor de seamă din ziare preamăresc această serbare a tineretului, arătându-o a fi începutul unei noi ere în educația tineretului românesc. Aceasta zi a fost o admirabilă fuziune a provinciilor românești, splendida diversitate a profilurilor regionale și impecabila fraternitate a vârstelor. Măreața serbare a înmănușiat toată gama nădejdelor de mai bine ale națiunii române. Valul nesfârșit al formațiunilor, spontaneitatea mișcării și totuși disciplina execuțiilor de ansambru, au întrecut aspectul tuturor manifestațiilor cunoscute până acum la noi. Țara de mâine s'a maifestat răspicat în rezonanță de sentință istorică. S'a trasat un drum, s'a deschis o cale care nimicește ca o pară de foc, putregaiul care a cangrenat trupul neamului și a stors dureri din adâncul ființei noastre etnice. În volbura splendidei manifestații dela București sălășluiește tâlcul unui început nou. Vifornița acestui entuziasm tineresc, a dinamizat înalta tensiune a momentului.

În astfel de culori și imagini descrie întreaga presă, marea manifestație a tineretului în București la 8 Iunie 1935. Noi cei ce n'am fost la București la acest mare praznic, simțim același fior cu gloata imensă de părinți, frați, surori și mame, ce priveau cohortele propriilor lor copii, a căror alură marțială, le umplea inima de orgoliu.

*

Sub imperiul acestui înalt fior de mândrie, răsfoind paginile aceluiași ziar, ce preamăresc praznicul tineretului, află că la liceul „Frații Buzzești“ din Craiova clasa VII — vârsta cea mai critică a adolescentului — ani de-arândul s'au petrecut scene dintre cele mai degradante, în raportul dintre elev și educator. Și când vorbim de elev și profesor, înțelegem copil și părinte. Senzaționalul cazului, va fi bine înțeles exploatat de fiecare ziar, după concepția și poziția ce o ocupă în ideologia politică.

Ne mai amintim, cu multă durere, de crima celor trei elevi din București și cu tot

cortegiul reportajului de senzațional din presă și altele similare.

Vor urma fel de fel de comentarii, se va scrie enorm asupra educației tineretului, după ce senzaționalul s'a consumat și cazuri vor urma.

S'ar putea spune, că asemenea cazuri izolate au fost și vor fi și că ele nu pot arunca umbră asupra întregului tineret. Dar oare câte cazuri, în stilul — dacă nu de gravitatea — celui din Craiova se repetă zilnic în alte școli și diferite împrejurări. Am cetit nu de mult o statistică a pedepselor disciplinare date la școlile secundare pe Țară și am rămas profund dezolat de mulțimea și gravitatea lor. Luați câte un elev în parte și veți vedea că cunoaște toate vedetele cinematografelor, toate stelele boxului, fotbalului etc. și-l întrebați — după vârstă — cum concepe echitatea socială, creștină și vă va răspunde cu teoria „Capitalului“ lui Marx, sau ceva asemănător. Mi-s'a întâmplat de am văzut un elev descifrând pe Kautsky din nemțește, fără însă a ști să răspundă precis înțelesul **social** al poruncei a V-a dumnezeiești.

De altcum dintr'o convorbire avută cu un domn profesor de liceu și diacon — un eminent psiholog — am putut vedea că pretutindeni, tineretul este cuprins de o nervositate, un neastâmpăr, care în cele mai multe cazuri se concretizează în fapte asemănătoare celor din Craiova, etc.

Asemenea lucruri nu se petrec numai la școlile secundare, ca să se spună că ar fi săvârșite sub imperiul vieții cosmopolite a orașului din sec. al XX ci în mic se observă și la **sat**. Deci tineretul este pe un făgaș anormal.

Cauzele?

Se pot explica în fel și chip, așa cum s'au mai explicat.

Noi credem că vina o poartă sistemul de educație școlară în mod principal și secundar că în familie este o eclipsă religioasă-morală.

*

Ne bucurăm că tineretul este încadrat în organizațiuni după vârstă și aptitudini. Dar în aceste organizațiuni primează: *educația fizică* în loc de *educația spirituală*.

Atâta vreme cât Biserica este considerată ca un auxiliar secundar — să-i spunem pe nume: un mijloc de a *decora parada* — educația, începutul de educație al tineretului, va da din când în când roadele cazului din Craiova.

Din an în an asistăm la **părăzi** de 10 Mai și Ziua eroilor. Mult fast, însuflețire, încredere și tot elanul de care Românul e în stare să izbucnească. Mai presus de toate, vorbă multă. Și toate acestea rămân ca un buchet de flori veștede în amintire, sunt fără a doua zi. Astfel și la București în 8 Iunie s'a produs o manifestațiune de ansamblu, au fost cuvinte cu efecte până la lacrimi, ca a doua zi să urmeze șivoaie de cerneală și tone de hârtie pentru cazul din Craiova.

„Pregătirea unei generații sănătoase pentru ziua de mâne, este cel mai înalt și mai sfânt comandament, pe care trebuie să-l aibă conducătorii unui neam“.

Pregătire sufletească, religioasă-morală și nu numai pregătire fizică. Pr. Traian Constantin.

EROILOR.*)

*Azi e ziua de 'nălțare a 'mpăratului Iubirii.
Astăzi, Cel ce se jertfise pentru binele-omenirii,
Dumnezeu-Omul, Hristosul, pe-al mării tron s'așează!
PACE sfântă ne trimite pe-a luceafărului rază.*

*Vibrător se 'nalță 'n slavă dangătul duios de clopot,
Din albastre zări senine, lin străbate-un tainic șopot...
„PACE“ murmură isvorul, „PACE“ vântul adiază,
Pace dulce, mângâioasă, sufletul ne 'nviorează...*

* * *

*Unde sunteți voi — vitejii — luptători cu ochi de vulturi
Zid nebiruții în fața veneticeilor tumulturi,
Ce ca roiuri de lăcuste, raiul nostru năpădiră?
Dar la focul urei voastre, ca ceara se risipiră!*

*Arhangeli cu lănci de flăcări, zei nebiruții în lupte,
Demoni răzbunării noastre: goi, flămânzi, cu fețe supte
Infruntă știut-ași moartea cu frenetică credință,
Cu frunțile ridicate! Totul — pentru biruință!*

*Cu durere năbușită, dar cu mută admirație
Evocăm a voastre fapte titanice, legendare,
Ce trăi-vor pe vecie, scrise 'n inimile noastre.
Strănepoții-or să se 'nchine, în fața moaștelor voastre!*

*Cu al vostru sânge nobil ce a curs cu 'mbelșugare
Pus-ași temelie Păcii. Lanțurile milenare
Le-ași sfărmat cu pumnul tare; curățind de spini ogorul
Ași făcut, ca 'ntreaga lume să admire Treicoloru!!*

*Astăzi, PACEA 'mpărătește cu dulceața ei divină,
Fluturând cu gingășie sceptoru-i verde de măslină.
Universul Ți-se 'nchină, Te slăvește! Te adoră!
Ziuă-a zilelor senine, feciorelnică-Auroră!*

*În aceste sacre clipe de obștească recreare,
V' aducem prinosul nostru, mici martiri, cu suflet mare.
Voi ne-ași arătat cum trebuie-apărată sfânta glie!
Vă urmărm! Jertfi-vom totul, pentru scumpa Românie!*

Pr. T. V. Gherga.

*) Publicăm această poezie abia acum, sosindu-ne cu întârziere.

Sfințirea monumentului unirii în Logoj.

Din inițiativa Prefecturii județului Severin s'a ridicat un falnic monument în fața palatului administrativ din Logoj. Monumentul reprezintă un soldat uriaș în ținută de atac, care privește — simbolic — spre Apus.

Desvelirea acestui impunător monument s'a făcut Duminecă în 9 Iunie a. c. în cadre de mari manifestații românești.

Serbările s'au început cu sfânta liturgie celebrată de: Prea Sfințitul nostru episcop Vasile, înconjurat de P. O. D. Iosif Câmpian protopopul tractului Mehadie, M. O. D. Dr Aurel Mihaescu adm. protopresb. al tractului Logojului, precum și de 8 preoți din Logoj și jur și 2 diaconi din Caransebeș și Logoj. De față erau: reprezentantul Guvernului d-l Valer Pop, ministrul justiției, d-l Stelian Popescu președintele Ligii antirevizioniste române, d-l Victor Curuțiu prefectul județului, precum și autoritățile din Logoj și județ.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul „Ioan Vidu“ sub conducerea măeastră a profesorului Filaret Barbu.

După sfânta liturgie s'a pornit cu litie impozantă până la monumentul din fața prefecturii. Aci, P. S. episcop Vasile în fața mai multor mii de oameni a săvârșit sfințirea monumentului.

A impresionat puternic clipa, când Prea Sfințitul nostru se apropie să stropească cu apă sfințită monumentul, pânza se ridică deodată și apare un gigantic erou, având o privire măreață și expresivă!

Răspunsurile dela sfințirea apei le-a dat corul nostru catedral din Caransebeș de sub conducerea profesorului Constantin Vladu, care a ținut să participe și la această manifestație din eparhie.

După solemnitatea actului sfințirii au urmat mai multe cuvântări ocazionale rostite la microfon. Șirul acestora l-a deschis Prea Sfințitul episcop Vasile, care a spus printre altele și următoarele.

Credința bisericeii ne învață că între noi care suntem în viață și între cei cari au trecut în cealaltă lume este o legătură spirituală. Această legătură este făcută prin slujbele bisericesti ce se fac pentru amintirea celor morți, cari rugăciuni prin mijlocirea lor au fost ascultate de Dumnezeu. Roadele au început să se vadă. Cei morți și-au jertfit viața pentru țară, iar cei vii ca să le arătăm recunoștința

am ridicat acest falnic monument în amintirea lor.

Astăzi Logojul tradițional, podoaba Banatului, se înșirue printre cele dintâi orașe care știu să cinstească cu vrednicie pe acei ce și-au jertfit viața. De acolo de sus privesc cu admirație spre noi fiind mulțumiți că nu i-am uitat.

Sărbătoarea de astăzi să fie o învioreare sufletească pentru noi, și un îndemn pentru generațiile viitoare.

Au mai vorbit: P. S. Sa episcopul Nicolescu ca reprezentantul Bisericii unite, colonel Jianu din partea armatei, V. Curuțiu prefectul județului, Dr Al. Bireescu primarul orașului, ministrul Valer Pop din partea Guvernului, Stelian Popescu președ. Ligii antirevizioniste și alții.

Serbările s'au desfășurat în cadre de mărețe manifestații antirevizioniste.

Monumentul este executat de apreciatul sculptor Radu Moga, care în curând va termina și bustul protosincelului I. Olariu, ce se va ridica în Caransebeș.

Rap.

Locot. Gr. Popiți:

Românitatea „Graniței militare Bănățene“.

Studiul d-lui Gr. Popiți e o contribuție de seamă la istoria Banatului. D-Sa dovedește istoricește existența elementului românesc în Sudul Banatului, din secolul al XVIII și XIX-lea în așa numita Graniță militară.

După ce fixează regiunea Banatului dela Panciova până la Orșova, arată organizarea graniței valahe.

Granița bănățeană e descrisă într'un succint istoric, lasă să ne vorbească datele statistice a unui *F. Schmidt, Czöernig, Hunfalvy și Fényes*, din toate reiese superioritatea elementului românesc în Banat. Deasemenea sunt elocvente și datele lui *Hietzinger* și mai ales ale istoricului sârb Dr Dușan Popovici, care reproduce o descripțiune din anul 1795 din ce se vede că în dieceza Vârșetului erau 198.017 români și 24.513 sârbi. Și cu toate că administrația a fost germană, iar cea bisericească sârbă, *Granița militară era românească*, aceasta o vedem și din:

1. „Patentul pentru națiunea iliră neunită“ și normele de stolă în limbă latină, valahă din 31 Octomvrie 1771 trimis de Ministerul din Viena comandamentului general bănățean.

2. Legea fundamentală a graniței din 1807

care s'a trimis tuturor comunelor de aci și care s'a tradus în limba valahă și trimis Comandamentului General Bănățean.

Toate aceste documente valoroase dovedesc existența elementului românesc în Banat în secolul al XVIII și XIX-lea. Limba românească era foarte mult întrebuițată în Sud-Vestul Banatului, fiindcă toți supraveghetorii de păduri trebuiau să știe și limba românească, dovadă că cei mai numeroși erau românii în Banat, documentul din 1 Aprilie 1815 cu privire la grănicerii propuși pentru funcția de supraveghetori de păduri limba românească are o preponderanță deosebită.

Mărturiile istorice ale lui *Kraushaer și Heksch* cari recunosc, că „populația autohtonă a Banatului sunt românii, urmașii dacilor și a coloniștilor romani aduși de împăratul Traian. Semnificativă este și urarea Mariei Theresia din „Regulamentul Iliric“ comunicat „ilirilor“ bănățeni în limba valahă, deci adresat românilor, s'a implinit în parte și urmează să se desăvârșească: ...și întru binele ce va să fie a numitului neam, întru cinstea și fericirea și mai mare mărirea lui“... (pag. 11).

D-l Gr. Popiți, autorul „Românității Graniței militare din Banat“, ne dă o orientare importantă în ceea ce privește documentarea existenței elementului românesc în Banat. Sunt date istorice de mare preț, culese cu o sârguință deosebită și expuse în mod clar. Așteptăm ca d-l Gr. Popiți să publice și „Documentele Bănățene“.

C. R.

ȘTIRI

Congresul societății Oastea Domnului în Sibiu. Azi și mâne, în zilele de 16 și 17 Iunie a. c. se ține în Sibiu al 4-lea congres al „Oștii Domnului“. La chemarea părintească a I. P. S. mitropolit Nicolae desigur au să răspundă numeroși membrii devotați. Cu acest prilej Sibiul va îmbrăca haină de mare sărbătoare; în cinstea ostașilor sfințele slujbe se fac cu impunătoare pompă și multă evlavie. Se aranjează festivități religioase și cuvântări frumoase se vor rosti.

Pelerinajul la Piatra Scrisă. Dumineca ce vine se face pelerinajul anual la Piatra Scrisă, frumosul loc de închinare de lângă Armeniș. Desigur și anul acesta vor veni aci mulți credincioși dornici să aflu înmângăere și întărire sufletească. După cât suntem informați va merge acolo și o companie din Batalionul de Gardă, așa că interesul pentru manifestațiile religioase crește și în chipul acesta din an în an.

Dela Frăția ortodoxă română. În ședința comitetului de săptămâna trecută s'au discutat chestiuni interesante. Așa s'a desbătut chestiunea monumentului Popasu pentru care au început să intre dela unele parohii sume frumoase. (În numărul viitor vom continua cu evidența lor). S'a hotărât apoi ținerea adunării generale luni, a doua zi de Rusalii, în Orșova, încopciindu-se cu serbările hramului bisericii de acolo. Deasemenea s'a luat în discuție congresul din toamna acestui an, pentru care se va interveni la centru ca să se țină în Caransebeș odată cu serbările de sfințire a monumentului Popasu.

Uniții stăpâni la noi acasă. Într'o comună fruntașe din eparhia noastră s'a încuibat un notar unit. Asta nu ar fi mare lucru, deși în întreg aretul acela nu este picior de unit, dar acest notar își cam face de cap și provoacă pe credincioșii bisericii noastre în frunte cu preoții lor. S'au luat măsuri de îndepărtare a notarului mai zelos ca un iezuit și s'au făcut toate formele de mutare. Iată-l însă pe fericitul căzând tot în picioare prin revocarea transferării lui. Nu cumva a intervenit și aici Roma?!

Mulțumită publică. Și pe această cale aducem mulțumirile noastre credincioaselor Iconia Burlea și Dochia Breban din Prisaca, membre ale Oastei Domnului din comună, pentru un frumos mășai dăruit sfintei biserici. Deasemenea mulțumim credinciosului nostru Ion Burlea pentru dăruirea unui potir argintat. Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos să răsplătească în ceriuri dania lor. *Preoții și epitropia din Prisaca.*

Convocare.

Frăția Ortodoxă Română secția eparhială Caransebeș prin aceasta convoacă pe toți membrii săi la

Adunarea generală anuală

ce se ține **luni, 17 Iunie a. c.** (a doua zi de Rusalii) **în Orșova.**

Adunarea generală începe prin

1. Sfânta liturgie — oficiată la orele 9 de un sobor de preoți — și rugăciunea chemării Duhului sfânt. Răspunsurile liturgice le va da Corul Catedral din Caransebeș.

2. Cuvântarea de deschidere a Președintelui secției.

3. Raportul general al secției.

4. Eventuale propuneri.

5. Inchiderea adunării.

O delegație va depune o coroană pe mormântul regretatului episcop Dr Iosif Tr. Badescu din Eșelnița.

Frații creștini ortodoxi sunt invitați cu dragoste la aceste înălțătoare serbări, încopciate cu hramul sf. biserici din Orșova.

Caransebeș din ședința comitetului dela 14 Iunie 1935.

Dr Cornel Corneanu m. p.
președinte.

Nicolae Cornean m. p.
secretar.

Notă Oficială.

Nr. 3672 Sc. 1935.

Spre a putea face față propagandei revizioniste maghiare și chiar a o combate cu succes, o de trebuință ca preoții și intelectuali noștri să cunoască chestiunea revizionismului și pe bază de date și documente, să lămurească asupra ei poporul dela sate.

O carte de mâna întâi este o lucrare chiar a unui ungar, intitulată „Ungaria revizionistă“ și aceasta oferă un bogat material documentar.

Exemplarul costă 100 Lei.

Toți cari doresc să o cunoască și să o aibe în biblioteca lor să trimită aici până la 15 Iulie a. c. suma de 100 lei plus 5 lei spese de porto.

Caransebeș în 12 Iunie 1935.

Episcopul diecezan:

† Vasile

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN din Băile-Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumseță rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Mai până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

**Administrația „Vilei Doboșan“
din Băile-Erculane.**

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBESULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

Librăria Diecezană Caransebeș
cu grosul și cu bucata.

Tipografia și Librăria Diecezană

Caransebeș

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Este bogat înzestrată și bine-asortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou.

Legătorie proprie.

